

Almindelig røn

Almindelig røn (<i>Sorbus aucuparia</i>)	
Højde	Op til 15 meter
Form	Flerstammet småtræ
Blomstringstid	Maj - juni
Frugttype	Bær (»falsk frugt«)
Modningstid	September
Lys	Lyskrævende
Jord	De fleste jordtyper
Fugt	Tør - middel - fugtig
Vind	Tåler vind – formes let af vind
Vårfrost	Hårdfør
Saltsprøjt	Hårdfør

Udbredelse

Røn er en vidt udbredt planteslægt på den nordlige halvkugles tempererede område. Den almindelige røn er udbredt i hele Europa med undtagelse af de varme middelhavsregioner og Arktis. Den findes forvildet i Nordamerika. I Danmark ses almindelig røn i alle områder, endda helt ude mod Nordsøen.

Beskrivelse

Almindelig røn er et lavt til middelhøjt træ, sjældent over 10-12 meter. Den er ofte fler-

stammet eller lavt forgrenet. Vækstformen er først opret, senere buskagtigt forgrenet. Ung bark er rødbrun og dunet. Ældre bark er grålig og glat med korkporer, gammelt bark er grå og furet. Bladknopperne er spredte, store, kegleformede, hårede og sorte. Bladene er uligefinnede med 6-9 par stive, linieformede, smalle og savtakkede småblade, med mørk overside og lys underside. Blomstringen begynder allerede i maj. Blomsterne er tvekønnede, små og hvide, og samlede i store skærmagtige blomsterstande. Frugterne modnes i september. De er ærte-store orange-røde bær, som har en sur og besk smag.

Voksested

Planten stiller ikke store krav m.h.t. jordbund. Den kan gro på mager sandjord til fed lerjord. Den trives bedst, hvor jorden er relativt fugtig men med god dræning, og den tåler ikke permanent oversvømmelse. I eftersommeren kan arten ofte angribes af rust. Den synes her at se mest sund ud på næringsfattig, sur og moragtig jordbund.

Anvendelse i landskabsplantninger

Røn er et meget hårdført træ, som kan klare både vind, kulde og dårlig jord. Den er derimod skyggefølsom og gror kun, hvor den får tilstrækkelig lys, f.eks. i hegn og skovbryn.

Den bør helst anvendes i blanding med andre arter eller som solitær træ. De store bær ædes af mange bærædende fugle, f.eks. solsorte, sjaggere og andre drobler samt silkehaler. Rønarter er populære prydræer i haver og parker p.g.a. deres smukke bær og høstfarver.

Valg af plantemateriale

Skov- og Naturstyrelsen anbefaler, at der til landskabsplantninger bruges planter af en afstamning, der sikrer, at de er robuste og på lang sigt kan tilpasse sig eventuelle klimaændringer. Derfor foretrækkes genetisk brede danske frøkilder.

På hjemmesiden www.plantevalg.dk kan der hentes oplysninger om valg af frøkilde.

Anden anvendelse

Røn kan anvendes i snapse og indgår bl.a.

som ingrediens i »Gammel Dansk« og andre ekstrakter. Rønnebær kan anvendes til gelé og til en lang række forskellige naturlægemidler. Frugterne er rige på C-vitamin og A-vitamin.

Kilder

Anonym (1994). Træer og buske til skovbryn, læhegn og vildtplantninger. Skov-info nr. 13. Tekst og redaktion: Skov- og Naturstyrelsen, Fællesudvalget for læplantning og Frøkildeudvalget.

Møller, P. F. og H. Staun (2001). Danmarks træer og buske. Politikens forlag.

Ødum, S. (1969). De vildtvoksende træer og buske. Danmarks Natur bind 6: Skoven, side 143-199.

Fortegnelse over frøkilder, se www.frøkilder.dk